

dr Iwona Lubimow-Burzyńska

Katedra Makroekonomii i Finansów
Uniwersytet Zielonogórski

dr Ewaryst Kowalczyk

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jako instrument przewycięzania kryzysu finansów publicznych – ocena najnowszych regulacji prawnych

WPROWADZENIE

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest szczególnym rodzajem odpowiedzialności prawnej. Specyfikę tego reżimu odpowiedzialności wyznacza z jednej strony przedmiot ochrony, którym jest szeroko rozumiana gospodarka finansami publicznymi, z drugiej zaś określony krąg osób, których ten rodzaj odpowiedzialności dotyczy (mówiąc ogólnie: osoby gospodarujące środkami publicznymi).

O szczególnym charakterze odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych świadczy również istnienie specjalnego trybu dochodzenia odpowiedzialności (postępowanie wyjaśniające prowadzone przez rzecznika dyscypliny, postępowanie przed komisją orzekającą oraz postępowanie odwoławcze przed Główną Komisją Orzekającą) oraz organów biorących w nim udział.

Omawiana odpowiedzialność nawiązuje do samego pojęcia „dyscypliny finansów publicznych”, które jednak nie zostało zdefiniowane w polskim prawie. Zamiast tego w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (dalej u.d.f.p.) [DzU z 2005 r. nr 14, poz. 114 z późn. zm.] znajduje się opis czynów stanowiących przypadki naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Można więc określić, że dyscyplina finansów publicznych to ogół działań zmierzających do:

1. zapewniania odpowiednich dochodów dla państwa i jednostek samorządu terytorialnego,
2. zapewnienia zgodności poziomu wydatków i zobowiązań sektora finansów publicznych z budżetem państwa, planami finansowymi jednostek oraz budżetami samorządów.

Pojęcie „dyscypliny finansów publicznych” w szerokim znaczeniu nawiązuje więc do reguł związanych z prowadzeniem prawidłowej gospodarki środkami i mieniem publicznym.

Potocznie dyscyplina finansów publicznych rozumiana jest jako legalne, gospodarne i celowe wydatkowanie środków publicznych, lecz jest to także pojęcie normatywne, oznaczające przestrzeganie ustalonych zasad w trakcie gospodarowania nimi¹.

W wąskim pojęciu „dyscyplina finansów publicznych” to zbiór reguł postępowania związanych z gospodarowaniem środkami i mieniem publicznym, których złamanie obwarowane jest w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów sankcją [Robaczyński, Gryśka, 2006, s.12]. „Dyscyplina finansów publicznych to zespół określonych przez ustawodawcę norm prawnych dotyczących szeroko rozumianej gospodarki finansowej, których naruszenie może skutkować pociągnięciem do odpowiedzialności” [Głuch, 2005].

W czerwcu 2011 roku weszła w życie nowelizacja przepisów ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Zmiana w przepisach podyktowana została okolicznościami związanymi z kryzysem finansów publicznych.

Ustawa wiąże odpowiedzialność z nieprawidłowościami związanymi z ustalaniem, pobieraniem, dochodzeniem i przekazywaniem dochodów; przekazywaniem, rozliczaniem, wydatkowaniem oraz dokonywaniem zwrotu dotacji; dokonywaniem zmian w planie finansowym; dokonywaniem wydatków; przeznaczaniem rezerwy budżetowej; opłacaniem stosownych składek i wpłat; zaciąganiem zobowiązań; wykonywaniem zobowiązań; przyznawaniem, przekazywaniem i wykorzystywaniem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych; udzielaniem zamówień publicznych; przeprowadzaniem i rozliczaniem inwentaryzacji i wreszcie sporządzaniem sprawozdań budżetowych.

Celem artykułu jest określenie zmian, jakie zaszły w zakresie odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wynikających z nowelizacji ustawy. Analizie zostaną poddane następujące zagadnienia: kwestie związane z zakresem osób podlegających tej odpowiedzialności, zasadnicze zmiany w katalogu czynów naruszających dyscyplinę finansów publicznych oraz sposobów wymiaru kar.

OSOBY PODLEGAJĄCE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA NARUSZENIE DYSCYPLINY FINANSÓW PUBLICZNYCH

Posługując się terminem „odpowiedzialność”, należy uwzględniać różne znaczenie tej kategorii, a także dostrzegać odmienne funkcje nawiązujących do

---

¹ Taka definicja dyscypliny finansów publicznych wynika z poglądów doktryny [por. np. Kosikowski, 2000, s. 11].

niego norm prawnych. „Odpowiedzialność” może oznaczać zakres obowiązków spoczywających na określonej osobie albo konieczność odpowiadania za swoje działania, np. za naruszenie przepisów. Pojęcie „odpowiedzialności”, o którym mówimy w związku z odpowiedzialnością za naruszenie dyscypliny finansów publicznych służy oznaczeniu obowiązku odpowiadania za określone działania. W takim przypadku formuła „być odpowiedzialnym” rozumiana jest jako „ponosić odpowiedzialność” czy „być pociągniętym do odpowiedzialności”. Ustalenie faktu odpowiedzialności wymaga tu jednak oceny całokształtu zdarzeń, będących niezbędnym warunkiem wszczęcia określonego postępowania. Składają się na nie zazwyczaj kwestie związane z zaistnieniem nieprawidłowości, winy, określonych skutków zdarzenia itp. Niestety, w praktyce, a w tym nierzadko także w orzecznictwie, przyjmuje się, że przepisy określające zakres obowiązków kierownika jednostki czy zakres czynności pracownika stanowią wystarczającą podstawę do uznania odpowiedzialności tych osób za występujące w jednostce nieprawidłowości. Odpowiedzialność (w rozumieniu konieczności odpowiadania za nieprawidłowości) wywodzi się błędnie wprost z faktu posiadania określonych obowiązków.

W ramach odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych należy zawsze ustalić osobę sprawcy. W konkretnym przypadku należy rozstrzygnąć, kto dopuścił się określonej nieprawidłowości i powinien ponieść odpowiedzialność. Nie wystarczy poprzestać na ustaleniu tego, co przepisy mówią o zakresie obowiązków danej osoby. Podstawowym warunkiem podlegania odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jest jednak przynależność do grupy osób, które w myśl u.d.f.p. mogą taką odpowiedzialność ponosić.

Zgodnie z nowelizowanym art. 4 oraz art. 4a u.d.f.p. odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych podlegają:

- 1) osoby wchodzące w skład organu wykonującego budżet lub plan finansowy jednostki sektora finansów publicznych albo organu zarządzającego podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych;
- 2) kierownicy jednostek sektora finansów publicznych;
- 3) pracownicy jednostek sektora finansów publicznych lub inne osoby, którym powierzono wykonywanie obowiązków w takiej jednostce, których niewykonanie lub nienależyte wykonanie stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych;
- 4) osoby wykonujące w imieniu podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych czynności związane z wykorzystaniem lub dysponowaniem środkami publicznymi.

Jednocześnie zgodnie z art. 19. u.d.f.p. odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosi osoba, która:

- popełniła czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych określony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia,
- której można przypisać winę w czasie popełnienia naruszenia,
- która wydała polecenie wykonania czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych.

W przypadku kierownika jednostki sektora finansów publicznych podstawową regułą określającą zakres jego odpowiedzialności (czyli obowiązków) jest art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej u.f.p.) [DzU z 2009 r. nr 157, poz. 1241]. Przewiduje on, że kierownik jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej. Celem tej fundamentalnej reguły jest zakreślenie obszaru obowiązków spoczywających na kierowniku jednostki w zakresie gospodarowania środkami publicznymi.

Podobnie jest w przypadku głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych. Ustawodawca określa, że główny księgowy jest pracownikiem, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych (art. 54 ust. 1 u.f.p.).

CZYNY NARUSZAJĄCE DYSCYPLINĘ FINANSÓW PUBLICZNYCH

Nowelizacja przepisów objęła także katalog deliktów dyscypliny finansów publicznych. Całościowe omówienia zakresu zmian wykracza poza ramy niniejszego przedłożenia. Należy więc zwrócić uwagę na zmiany o zasadniczym charakterze obejmujące obszar tzw. projektów unijnych oraz zamówień publicznych.

Nowelizacja ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych poszerzyła zakres osób podlegających tej odpowiedzialności o osoby gospodarujące środkami publicznymi w ramach projektów finansowanych ze środków zagranicznych, w tym europejskich. Obecnie odpowiedzialności podlegają osoby zobowiązane lub upoważnione do działania w imieniu podmiotu, któremu odrębnie powierzono określone zadania związane z realizacją programu finansowanego z udziałem środków unijnych lub zagranicznych, osoby zobowiązane do realizacji projektu finansowanego z udziałem środków unijnych lub zagranicznych oraz osoby zobowiązane lub upoważnione do działania w imieniu podmiotu zobowiązanego do realizacji projektu finansowanego z udziałem środków unijnych lub zagranicznych.

Nowelizacja przepisów – podyktowana potrzebą zaostrzenia rygorów gospodarowania środkami publicznymi – poszerzyła znacznie katalog nieprawidłowości w obszarze projektów współfinansowanych ze środków unijnych.

Obecnie czyny przewidziane w u.d.f.p. obejmują w tym obszarze:

- 1) przyznanie lub przekazanie środków związanych z realizacją programów lub projektów bez zachowania lub z naruszeniem procedur;
- 2) niedokonanie w terminie rozliczenia tych środków;

- 3) niestalenie podlegającej zwrotowi kwoty środków związanych z realizacją programów lub projektów albo ustalenie takiej kwoty w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia;
- 4) niedochodzenie tej kwoty albo dochodzenie jej w wysokości niższej;
- 5) niezgodne z przepisami umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty podlegającej zwrotowi kwoty środków związanych z realizacją programów lub projektów finansowanych z udziałem środków unijnych lub zagranicznych,
- 6) wykorzystanie środków związanych z realizacją programów lub projektów niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur;
- 7) niedokonanie w terminie rozliczenia tych środków;
- 8) niedokonanie w terminie lub w należytą wysokości zwrotu kwoty środków związanych z realizacją programów lub projektów;
- 9) nieprzekazanie w terminie lub w należytą wysokości zwracanej kwoty środków związanych z realizacją programów lub projektów.

Na szczególną uwagę zasługuje grupa nieprawidłowości związana z wykorzystaniem i rozliczaniem środków w ramach tzw. projektów unijnych. Obejmują one sferę działalności beneficjentów środków unijnych, w tym podmiotów zaliczanych i niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Oznacza to w praktyce znaczący wzrost odpowiedzialności osób, które w imieniu beneficjentów podejmują określone rozstrzygnięcia dotyczące wydatkowania środków w projektach.

Istotne zmiany objęły także sferę zamówień publicznych. Czyny stanowiące naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie zamówień publicznych można podzielić na dwie grupy w zależności od przebiegu postępowania o zamówienie publiczne. Pierwsza grupa, to nieprawidłowości, do których doszło w postępowaniu, na podstawie którego udzielono zamówienia. Druga grupa, to nieprawidłowości, do których doszło w postępowaniu, bez względu na to, czy udzielono zamówienia. Obecnie odpowiedzialność w pierwszym zakresie obejmuje m.in. niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych opisanie przedmiotu zamówienia publicznego, niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych, określenie kryteriów oceny ofert, udzielenie zamówienia publicznego w niewłaściwym trybie, nieprawidłowe zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego czy niezgodną z przepisami zmianę umowy o zamówienie publiczne.

W przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczących zamówień publicznych osoba niebędąca pracownikiem jednostki sektora finansów publicznych, której na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych zamawiający powierzył przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, działająca jako pełnomocnik zamawiającego, podlega odpowiedzialności za to naruszenie, jeżeli zamawiający jest jednostką sektora finansów publicznych lub udzielane zamówienie publiczne jest finansowane ze środków publicznych.

Udzielenie zamówienia nie stanowi warunku odpowiedzialności z tytułu dopuszczenia się m.in. unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia

publicznego z naruszeniem przepisów czy niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.

Podsumowując, nowa konstrukcja czynów stanowiących naruszenie dyscypliny w zamówienia publicznych – podobnie jak w przypadku realizacji projektów unijnych – znacznie poszerza zakres odpowiedzialności osób zaangażowanych w te procesy. Dotychczas odpowiedzialność za zamówienia publiczne związana była przede wszystkim z działaniami osób udzielających zamówienia, czyli zawierających umowy. W praktyce oznaczało to możliwość pociągania do odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wyłącznie osoby reprezentujące zamawiających, czyli kierowników takich jednostek. Obecnie odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ponosić mogą inni pracownicy zamawiającego zajmujący się przygotowaniem lub prowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne.

Do najważniejszych zmian można więc zaliczyć:

1. poszerzenie katalogu osób wykonujących czynności przewidziane w przepisach Prawa zamówień publicznych, które będą mogły ponosić odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Nowelizacja dostosowuje zakres podmiotowy odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych do przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych możliwości powierzenia przez zamawiającego przygotowania i przeprowadzenia postępowania własnej jednostce organizacyjnej lub osoby trzeciej, którzy działają w takim przypadku jako pełnomocnicy zamawiającego. Zasadnicza zmiana reżimu odpowiedzialności z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczy przypisania tej odpowiedzialności osobom bezpośrednio dokonującym czynności w toku przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
2. wprowadzenie odpowiedzialności osób, które wykonują obowiązki lub którym je powierzono na podstawie ustawy w zakresie, w jakim ich działania lub zaniechania mogą stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Takie określenie podmiotu odpowiedzialnego za realizację określonych zadań sektora finansów publicznych ma przyczynić się do związania odpowiedzialnością osoby faktycznie realizujące zadanie, a nie wyłącznie formalnie kierujące jednostką. Odpowiedzialność z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych będą ponosić osoby, które zostały upoważnione przez kierownika zamawiającego, tj. zarówno pracownicy zamawiającego, jak i inne osoby, którym zlecono dokonanie określonych czynności na podstawie przepisów Prawa zamówień publicznych. Uregulowanie to ma służyć zapewnieniu skuteczności egzekwowania odpowiedzialności za naruszenia Prawa zamówień publicznych bezpośrednio od pracowników zamawiającego i innych osób przez niego upoważnionych, którym powierzono zadania w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówień publicznych,

a nie pociąganiu do odpowiedzialności wyłącznie osoby, która udziela zamówienia publicznego, a więc najczęściej kierownika zamawiającego;

3. rozszerzenie zakresu przedmiotowego czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych związanych z udzielaniem zamówień publicznych. Odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych zostaną objęte naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych mające fundamentalne znaczenie dla prawidłowości przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w zakresie zapewnienia zachowania uczciwej konkurencji, równego traktowania oraz przejrzystości przy udzielaniu zamówień, do których należy zaliczyć m.in.:

- opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać konkurencję;
- niezgodne z przepisami ustalenie wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie tych przepisów o niższej wartości;
- opisanie sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia;
- niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych określenie kryteriów oceny ofert;

4. wzmocnienie odpowiedzialności kierownika zamawiającego za zaniechanie lub niewypełnienie obowiązków w zakresie kontroli zarządczej dotyczącej zamówień publicznych. Wzmocniona została również odpowiedzialność kierownika zamawiającego w ramach kontroli zarządczej za prawidłowe udzielanie zamówień publicznych. Kierownik zamawiającego będzie ponosił odpowiedzialność również w przypadku dokonywania w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub przygotowania tego postępowania czynności naruszających dyscyplinę finansów publicznych przez osobę nieupoważnioną do wykonania tej czynności. Kierownik zamawiającego będzie odpowiadał za naruszenie dyscypliny finansów publicznych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków w zakresie kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych, jeżeli miało ono wpływ na:

- udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych;
- zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących formy pisemnej umowy, okresu, na który umowa może być zawarta lub w przypadku wniesienia odwołania – terminu jej zawarcia;
- niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych;

- unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych określających przesłanki unieważnienia tego postępowania.

ZASADY WYMIERZANIA KAR W DISCYPLINIE FINANSÓW PUBLICZNYCH

Nowelizacja dotknęła także kwestii zasad wymierzania kar w dyscyplinie finansów publicznych. Ustawodawca dążył m.in. do poprawy skuteczności realizacji przepisów omawianej ustawy oraz przyspieszenia procedur z niej wynikających. Funkcja prewencyjna dochodzenia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych nie była właściwie spełniana, bowiem rzecznicy i komisje orzekające nie sygnalizowali odpowiednim organom nieprawidłowości o charakterze systemowym. Uznano również, że „rażące niedomogi ujawniły się ponadto w zakresie postępowania dowodowego, wskutek czego znaczny odsetek spraw toczących się przed Główną Komisją Orzekającą to sprawy zakończone uniewinnieniem lub umorzeniem postępowania. Dopełnieniem tego obrazu stały się liczne mankamenty organizacyjne rzutujące na sprawność i profesjonalizm w wymierzaniu odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych” [Szostak, 2012].

Choć niezmieniony pozostał katalog kar obejmujący upomnienie, naganę, karę pieniężną oraz zakaz pełnienia funkcji kierowniczych związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, to ustawodawca zdecydował się na modyfikację zasad orzekania kary pieniężnej. Ustawodawca obniżył dolny próg wymiaru tej kary z jednokrotności miesięcznego wynagrodzenia osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych do 0,25. Górna granica tej kary pozostała niezmienna i wynosi trzykrotność wynagrodzenia. W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie wysokości wynagrodzenia osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, to karę pieniężną wymierza się do pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS.

Należy wspomnieć, że zmiana dolnego progu wymiaru kary pieniężnej, jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, podyktowana była potrzebą upowszechnienia tej kary w orzecznictwie, ponieważ w dotychczasowej praktyce wysoki dolny próg jednokrotności wynagrodzenia stanowił przeszkodę w częstym orzekaniu tej kary, a stosowanie kar wymienionych w ustawie, zwłaszcza finansowych, było sporadyczne.

PODSUMOWANIE

W konkluzji należy stwierdzić, że nowelizacja przepisów dotyczących dyscypliny finansów publicznych pogłębia represyjny charakter regulacji prawnych. Należy wyrazić obawę, że takie działanie ustawodawcy może sprzyjać obniżeniu efek-

tywności gospodarowania środkami publicznymi. Zmiany w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych służące wyłącznie wzrostowi rygorów kontroli ugruntowują podejście ostrożnościowe i zachowawcze w finansach publicznych, tymczasem aktualną potrzebą sektora finansów publicznych jest nie tyle brak działań o charakterze inspekcyjnym wyrażających się w licznych i kosztownych działaniach kontrolnych i nadzorczych, lecz rozwijanie właściwych modeli zarządzania finansami publicznymi nastawionych na efektywne i sprawne osiągnięcie rezultatów. Propagowanie skutecznych mechanizmów zarządzania środkami publicznymi wymaga jednak pogłębienia klimatu zaufania.

LITERATURA

- Głuch M., 2005, *Dyscyplina finansów publicznych*, Wyd. Infor, Warszawa.
- Kosikowski C., 2000, *Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa.
- Robaczyński T., Gryśka P., 2006, *Dyscyplina finansów publicznych. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa.
- Szostak R., 2012, *Kierunki nowelizacji ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, „Zamówienia publiczne. Doradca” nr 1/2012.
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (DzU z 2005 r. nr 14, poz. 114 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (DzU z 2009 r. nr 157, poz. 1241).

Streszczenie

W artykule zostały omówione podstawowe zmiany wynikające z nowelizacji ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Analizie poddano katalog osób, które są odpowiedzialne w świetle ustawy za naruszenie przepisów. Omówiono zmiany wynikające z odpowiedzialności za gospodarowanie środkami publicznymi w ramach projektów finansowanych ze środków zagranicznych, w tym europejskich, oraz czynnościami wynikającymi z procedur zamówień publicznych.

Accountability for Breaking the Public Finance Discipline as an Instrument to Overcome Crisis of Public Finances – Assessment of the Most Modern Law

Summary

The article discusses the fundamental changes resulting from the amendment of the law concerning the accountability for breaking of the public finance discipline.

In this work the list of persons, who are responsible for the infringement according to the law has been analyzed. The paper also discusses the changes resulting from the responsibility for the management of public funds in projects funded by foreign recourses, including European, and activities associated with public procurement procedures.